

Nr 131.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående dyrtidshjälp m. m. åt vissa pensionärer och understödstagare; given Stockholms slott den 1 mars 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, STRÅNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med t. f. chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Danielson, såvitt angår punkten 1:o), och med cheferna för justitie- och socialdepartementen, såvitt angår punkten 2:o), anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, följande.

1:o).

Enligt beslut senast av 1945 års riksdag (prop. nr 254, skriv. nr 282) har särskild dyrtidshjälp beviljats åt sådana tjänste- och familjepensionärer vid av staten övertagna enskilda järnvägar, som icke enligt gällande författningar ägt åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel å dem tillkommande pensioner eller understöd. Dyrtidshjälp har även utsträckts att omfatta vissa pensionärsgrupper vid enskilda järnvägar som nedlagts eller vilkas trafikverksamhet

övertagits av staten. Bestämmelser i ämnet ha utfärdats senast genom kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 501). Beräffande de olika pensionärsgrupper, till vilka dyrtidshjälp utgår, tillåter jag mig hänvisa till nämnda författning.

Dyrtidshjälpen utgår under löpande budgetår med 20 procent av särskilda tilläggsunderlag, beräknade i enlighet med föreskrifterna i kungörelserna den 18 juni 1925 (nr 275) och den 15 juni 1923 (nr 267). Tilläggsunderlagen äro så utformade, att de sämst ställda erhålla en relativt större förbättring. Vid en dyrtidshjälp utgående efter 20 procent uppgå sålunda de faktiska tilläggen till 32 procent av de lägsta pensions- eller understödsbeloppen, och dyrtidshjälp beräknas ej å högre pensionsbelopp än 400 kronor för månad.

Dyrtidshjälp utgår icke till tjänste- och familjepensionärer, vilkas pensioner eller understöd uppgå till eller överstiga de sammanlagda förmåner, som vid samma tidpunkt tillkomma motsvarande pensionärer från statens järnvägar, och den utgående dyrtidshjälpen skall alltid begränsas så, att den icke tillsammans med vederbörandes pension eller understöd överstiger de motsvarande sammanlagda förmånerna för statens järnvägars pensionärer.

I skrivelse den 11 januari 1946 har *svenska järnvägsmannaförbundet* gjort framställning om att ifrågavarande pensionärer och understödstagare måtte erhålla dyrtidshjälp även under nästa budgetår.

Järnvägsstyrelsen har i ett den 22 januari 1946 avgivet utlåtande tillstyrkt, att nu gällande bestämmelser givas förlängd giltighet även under budgetåret 1946/47.

*Departements-
chefen.*

Jämväl för nästa budgetår tillstyrker jag, att dyrtidshjälp enligt oförändrade grunder må utgå till i huvudsak samma grupper pensionärer och understödstagare vid av staten övertagna enskilda järnvägar m. fl. som för löpande budgetår. Dyrtidshjälpen bör sålunda tills vidare under nästa budgetår utgå med 20 procent liksom för innevarande budgetår. Därest en stegring av kristilläggen med 5 procent skulle inträda, bör jämväl dyrtidshjälpen för ifrågavarande pensionärer höjas från 20 till 25 procent. Höjningen bör erhållas respektive, vid nedgång av levnadskostnadsindex, bortfalla vid samma tidpunkt som en eventuell kristilläggsförhöjning för statens pensionärer. Därest å andra sidan en mera betydande nedgång i levnadskostnaderna skulle inträffa och kristilläggen bli föremål för omprövning vid indextalet 140 (eventuellt talet 220 i 1914 års serie), bör jämväl dyrtidshjälpen omprövas.

I särskild proposition denna dag framläggas förslag om förbättring av bland annat vissa lägre tjänste- och familjepensioner vid förstatligade järnvägar. Därvid förutsättes att dyrtidshjälpen i förekommande fall skall beräknas å de sålunda förbättrade pensionerna.

Därest ytterligare vissa enskilda järnvägar skulle övertagas av staten under loppet av nästa budgetår, synes skäligt att jämväl pensionärerna vid dessa komma i åtnjutande av dyrtidshjälp. Därvid böra dock i förekommande fall avräknas de bidrag av motsvarande karaktär, som enligt utfäs-

telse av den enskilda järnvägen kunna komma att utgå för tiden efter övertagandet.

Kostnaderna för dyrtidshjälpen böra liksom hittills bestridas av statens järnvägars trafikmedel.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att dyrtidshjälp enligt av mig förordade grunder må under budgetåret 1946/47 av trafikmedel utbetalas till vissa pensionärsgrupper vid av staten övertagna enskilda järnvägar m. fl.

2:o).

Enligt beslut senast av 1945 års riksdag (prop. nr 254, skriv. nr 282) utgå under innevarande budgetår särskilda procentuella tillägg å pensioner till vissa pensionärer från Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka och från skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall. Samma skäl som i fjol talade för att ifrågavarande pensionärer borde beredas viss lindring i dyrtidens tryck föreligga även i år. Jag vill därför föreslå, att de tillägg å 20 procent, som för närvarande utgå å pensionerna och understöden, tillsvidare må utgå jämväl under nästa budgetår. En höjning till 25 procent resepektive en sänkning bör dock få ske under samma villkor, som föreslagits beträffande höjning och sänkning av den under föregående punkt berörda dyrtidshjälpen.

Kostnaderna för tilläggen torde få bestridas av förslagsanslaget Diverse pensioner och understöd m. m.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att procentuella tillägg enligt av mig förordade grunder må under budgetåret 1946/47 utgå till vissa pensionärer från Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka och från skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall.

Vad departementschefen under punkterna 1:o) och 2:o) hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Westerlind.